

מסורת
השם

מאימתי פרק ראשון ברכות ח

עין משפט
נר מצוה

בכא ו'מ' פ"ח מהלכות
תפלה הלכה א' סמך
עשין יט עוש'ע אר"ח
סיון כ סעיף ע
ל ב מ"י שם וסמך שם
עוש'ע אר"ח סיון
סעיף א
לא ב מ"י שם הלכה ב
וסמך שם עור ש"ע
אר"ח שם סעיף כ
לב ד מ"י שם הלכה ג
וסמך שם עוש'ע
אר"ח שם סעיף יח
לג ה מ"י שם
הלכה ד סמך שם
עוש'ע אר"ח סיון
קמ"ו סעיף א

[ועי' תוס' סוטה נט.
ד"ס כיון]

לד ז [עור שם] ח מ"י
שם סמך שם עוש'ע
סעיף ב [כך אלפס
כאן ובפרק הקורא אה
המגילה דף רע"ג]
לה ט מ"י סעיף שם
הלכה ה סמך שם
עור וסמך אר"ח סיון
רפ"ה סעיף א

הגהות הגר"א
[ה] גמ' מאי דכתי' ואני.
לכ ג' ר"י
ורא"ש אין תפלתו של
אדם נשמעת אלא בבית
הכנסת שנאמר ואני :

[יבמות סג:]
קלה ז

גליון השם
גמ' כל העוסק בתורה
כו' ברי"ף איתא ומצינו
בבבלי' : [שם לעולם
ידור כו' : מג"ח סימן
תרי"ט סק"ג : שם בין
פסוקא לפסוקא כו' : עי'
ויזמנ ע"ה כתי' ד"ה
ולא מפני : רש"י ד"ה
כמשתל כו' כמשתל כו'.
כי מן המים משתהו
מ"ה שחלמ' מן
מ"ה שחלמ' :

[מגילה כט. ועיין שם
העב]

(א) רב ששת מהדר אפיה וגרים. וא"ת והא' אמרינן בסוטה (פ"ד ד'
לע.) מאי דכתי' וכפתחו עמזו כל העם (נחמיה ה) כיון שנפתח
ספר תורה אסור לספר אפי' בדבר הלכה ויש לומר הסם איירי בקול
רס כדי שלא יצטלו קול קריאת התורה והכא איירי בנחת. והאי דקא'
מהדר אפיה רבותא משמע א"ע"ג
דמהדר אפיה שמראה כמניה ספר
תורה שפיר דמי והאי דמהדר אפיה כתי'
שיטתו גרסתו ורוב אלפס (מגילה פ"ד)
כחז דה"ג מפרשי דוקא שיש שם
עשרה אחריני אז יכול ללמוד. אבל
אין שם עשרה כי אם עמו לא. והכא
מיידי שזיו שם עשרה בלא הוא ועוד
חזקין האלפסי שאני רב ששת שמורו
חומתו הוא. (י) ואנן מסכתא לן כי
ולא ידענא דהאי "תירוצא" : שנינים מקרא ואחד
ל"ג תרגום. יש מפרשים והוא הדיו
ללועזות בלע"ז שלהן הוי כמו
תרגום

ר"ל יכל מי שיש לו בית הכנסת בעירו ואינו נכנס שם להתפלל נקרא שכן רע
שנאמר כ"ה אמר ה' על כל שכני הרעים הנוגעים בנחלה אשר הנחלתי את
עמי את ישראל ולא עוד אלא שגורם גלות לו ולבניו שנא' : "הנני נותשם מעל
אדמתם ואת בית יהודה אחוש מתוכם. אמרו ליה לר' יוחנן איכא סבי בבבל
חמה ואמר "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה כתיב אבל בחציה
לארץ לא כיון דאמרי ליה מקדמי ומחשבי לבי כנישתא אמר היינו דאחזי להו
כדאמר ר' יהושע בן לוי לבניה קדימו וחשיבו ועיילו לבי כנישתא כי היכי
דתורבו דיי א"ר אחא ברבי חנינא מאי קרא "אשרי אדם שומע לי לשקד על
דלתותיו יום יום לשמור מזוזות פתחיו וכתיב בתריה כי מוצאי מצא חיים. אמר
רב חסדא ילעולם יכנס אדם שני פתחים בבית הכנסת שני פתחים סלקא דעתך
אלא אימא שיעור שני פתחים ואחר כך יתפלל : "על זאת יתפלל כל חסיד
אליך לעת מצא אמר ר' חנינא לעת מצא זו אישה שנא' "מצא אישה מצא טוב
במערכא כי נסיב אינש אתתא אמרי ליה הכי מצא או מוצא מצא דכתיב מצא
אשה מצא טוב ויפק רצון מה' מוצא דכתיב "ומוצא אני מר ממות את האשה
וגו' ר' נתן אומר לעת מצא זו תורה שנאמר "כי מוצאי מצא חיים וגו' רבנחמן
בר יצחק אמר לעת מצא זו מיתה שנא' "למות תוצאות תניא נמי הכי תשע
מאות ושלישה מיני מיתה נבראו בעולם שנאמר למות תוצאות תוצאות
בגימטריא הכי הוו קשה שבכלן אסברא נחא שבכלן נשיקה אסברא דמיא
בחיורא בגבבא דעמרא דלאחורי נשרא ואיכא דאמרי כפיטורי בפי ושט נשיקה
דמיא כמשחל בניתא מחלכא ר' יוחנן אמר לעת מצא זו קבורה א"ר חנינא
במאי קרא "השמוחים אלי גיל ישישו כי ימצאו קבר אמר רבה בר רב שילא
היינו דאמרי אינשי ליבעי אינש רחמי אפילו עד זיבולא בתרייתא שלמא מר
זוטרא אמר לעת מצא זה בית הכסא אמרי במערכא הא דמר זוטרא עדיפא
מכלהו. אמר ליה רבא לרפרם בר פפא לימא לן מר מהני מילי מעלייתא
דאמרת משמיה דרב חסדא במילי דבי כנישתא אמר ליה הכי אמר רב חסדא
במאי קרא "איהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב אוהב ה' שערים המצויינים (א)
בהלכה יותר מבתי כנסיות ומבתי מדרשות והיינו דאמר ר' חייא בר אמי משמיה
דעולא מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של
הלכה בלבד. *ואמר אביי מריש הוה גריסנא בגו ביתא ומצלינא בבי
כנישתא כיון דשמענא להא דאמר רבי חייא בר אמי משמיה דעולא מיום
שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד ולא הוה מצלינא אלא היכא
דגריסנא *רבי אמי ורבי אסי אף על גב דהוו להו תליסר בי כנישתא במבריא לא מצלו אלא ביני
עמודי היכא דהוו גרסי : ואמר רבי חייא בר אמי משמיה דעולא גדול הנדנה מיגיעו (א) יותר מירא שמים
דאילו גבי ירא שמים כתיב "אשרי איש ירא את ה' ואילו גבי נדנה מיגיעו כתיב "יגיע כפיך כי
תאכל אשריך ושוב לך *אשריך בעולם הוה ושוב לך לעולם הבא ולגבי ירא שמים ושוב לך לא כתיב ביה :
ואמר רבי חייא בר אמי משמיה דעולא "לעולם ידור אדם במקום רבו שכל זמן ששמעי בן גרא קיים לא נשא
שלמה את בת פרעה והתניא אל ידור לא קשיא הא דכייף ליה הא דלא כייף ליה : אמר רב הונא בר יהודה אמר
רבי מנחם אמר ר' אמי מאי דכתי' "ועובי ה' יכלו יוה המניח ס"ת (י) ויוצא רבי אבהו נפיק בין גברא לגברא.
בעי רב פפא "בין פסוקא לפסוקא מהו תיקו "רב ששת מהדר אפיה וגרים אמר אנן בדידן ואינהו בדידהו :
אמר רב הונא בר יהודה אמר רבי אמי "לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום
ואפילו

עמ רלון. אלמא יש שעה שהיא של רלון : ככיר לא ימאס. תפלת
הרבים לא ימאס : מקרב לי. ממלחמות הבאות עלי : כי כרבים היו
עמדי. שהתפללו עמי : פדה בשלום. זה עסקך בדברי שלום דהיינו
תורה דכתיב וכל תפלותיה שלום (משלי ג) וכן גמילות חסדים נמי
שלום הוא שמחך שגומל חסד בגופו תורה אור
לחצירו הוא מכיר שהוא לוהבו ובחלום מעל
לידי אחוה ושלום : הנני נותשם מעל
אדמתם. סיפיה דקרא הוא : מקדמי
שחרית : מפאסי. ערביה כלומר
מאריכין בבית הכנסת : שיעור של שני
פתחים. רוחב יכנס לפנים שלא יסג
סמוך לפתח דכראה עליו כמשוי עכ"ז
בית הכנסת ויהא מוזמן סמוך לפתח
ללכת : יתפלל לעת מצא. יתפלל שיהו
מזוין לו כשיטתך : לעת מצא זו
מיתה. שימות במיתה יפה ונחה :
אסכרא. אישטרי "אגולמנט בלע"ז
שחור הגוף : כחיורא בגבבא דעמרא
דלאחורי נשרא. כענפי הסירים
הנכבדים בגות האמר כשארס נותק
בחזקה ומשליך לאחר שאי אפשר שלא
יתקן האמר עמה : כפיטורי כפי וטע.
יש אוקייטוס יש זו מקומות שאני
מקבל ברזל ומחצירין לוחי הספינה
ע"י חבלים ועקלים שחוצבי' בנקביו
ותוקעין אותו בדוחק לפי שהם גסין
כמדת הקב : פיטורי. חבלים
דמתרגמין ופטורי זינטי (מלכים א')
אטוין : כפי וטע. הוא הקב שהוא
עגול כפי וטע : כמשתל בניתא מחלכא.
כמושך יניח שער מתוך החלב : תכלית
זיבולא בתרייתא שלמה. שיהא לו שלום
כל ימי חייו ואף ביום קבורתו עד
השלכת עפר האחרונה שביטוי
קבורתו : זיבולא. פלא "דא בלע"ז :
לעת מצא זה בית הכסא. שיהא דר
במקום שיש בית הכסא סמוך לו לפי
שהיה קרקע של צבל מולות מים
ואין יכולין לחפור שם תפירות והיו
צריכין ללכת בשדות ולהתרחק מאל :
המצויינים. ציון ואסיפת צבור : ביני
עמודי. שביט המדרש נכון עליהם
מלמעלה : שכל זמן ששמעי בן גרא
קיים כו'. דסמוך למיתה שמעי כתיב
ויסתחן שלמה את פרעה (מלכים א') :
הא דכייף ליה. אם כפוף הוא לרבו
לקבל תוכחתו ידור אללו. ואם לא תוכ
לחזקת ממו ויהי שוגג ולא ידע
מזהר : מהדר אפיה וגרים. משנתו
כשקורין בספר תורה : ישלים
פרשיותיו. של כל שבת ושבת :
ואפילו

[יומא סג:]
תענית כד:
יבמות עב.
סנהדרין סד.]

הגהות

הב"ח

(א) גמ' פדה
בשלום נפשי
מקרב לי וגו'
מאי פדה
בשלום נפשי
אמר הקב"ה :
(ב) שם
המצויינים שם
בבלכא :
(ג) שם הכנסת
מיגיע כפי
יותר : (ד) שם
זה המניח ס"ת
כשהוא פתוח
ויוצא : (ה) תר'
קודם ד"ס רב
שם ז"ל ד"ס
שיעור שני
פתחים פתח
בנקביו
שיעור ב'
פתחים ממש
לכנס
בבית הכנסת
שיעור רוחב
ב' פתחים שם
ח' אמות הכל
זה אינו דמאמר
שכ"ה ויש
בב"ה מה לי
סמוך לפתח מה
לי אינו סמוך
וכן אם היה
בית הכנסת נר
וכיה שם רוב
פס בע"כ צריך
לישכ קרוב
וסמוך לפתח
אלה הכי פי'
שלא יתבר
להתפלל מיד
כשהוא בבית
הכנסת אלא
יש מעט כדי
שתחישב דעתו
עליו אם זה
אין דבר הגון
להתחיל מיד
שנכח עליו
כמשאוי :
(ו) ד"ה רב
שם וכו'
אומנתו הוא
וכתב ואנן
מתכבד :

הגהות הגר"א
[ה] גמ' מאי דכתי' ואני.
לכ ג' ר"י
ורא"ש אין תפלתו של
אדם נשמעת אלא בבית
הכנסת שנאמר ואני :

[יבמות סג:]
קלה ז

גליון השם
גמ' כל העוסק בתורה
כו' ברי"ף איתא ומצינו
בבבלי' : [שם לעולם
ידור כו' : מג"ח סימן
תרי"ט סק"ג : שם בין
פסוקא לפסוקא כו' : עי'
ויזמנ ע"ה כתי' ד"ה
ולא מפני : רש"י ד"ה
כמשתל כו' כמשתל כו'.
כי מן המים משתהו
מ"ה שחלמ' מן
מ"ה שחלמ' :

[מגילה כט. ועיין שם
העב]

לקמן דף נ

תכלית קוב:
שם קבה
[כנות פ"ד
מ"ה חולין
מד:]

ישעיה א



Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones